

M. biztosra vette, hogy majd visszajön az egész farka és mindkettőnket elvisznek. De nem jött senki. Már csak ketten vagyunk, M. azt mondta, hogy jövő éjjel biztosan elvisznek engem.

Május 28.

Nem engem, hanem M.-met vitte el egy nagy szürke. Föl se ébredt. Egész nap teszkek-veszek a ház körül. Ez a táj még farkasostul is szép. Körben a fenyvesek, aztán a kis erdei tisztások és a kétezer méteres hegyek, gyönyörű. A ház körül mindent rendbe tettem, a napló majd mindenről tudósít. Azért írtam le ezt, mert nonsokára biztos eljön értem is. Már nem félek tőle. A többiekkel szemben méltánytalanság lenne, ha engem nem vinne el. Nagyon sajnálom a fiúkat. Vajon hősök leszünk, vagy mártírok?

Június 1.

Tegnap kirándulást tettem a közeli hegyre, nem is tudtam, hogy milyen csodálatos virágok nyílnak ott! A házban minden javítani valót megcsináltam, de az ajtóra szándékosan nem tettem zárat. Naponta két-három farkast látok.

Június 10.

Már vagy egy hete botokat, szobrokat, mindenfélélt faragok ki fából. Tegnap és tegnapelőtt két nagy túrát tettem, szelíd őzekre bukkantam. Míg sétáltam, három is követett. Farkast kettőt láttam, messziről.

Június 20.

Pár napja újra elkezdtem a favágást. Nem mondom, pokoli nehéz így egyedül, de bedobtam mindent. Egész nap csak kinn az erdőn, se látok se hallók. Most már belejöttem. Egy őzcsaládot a házhoz szoktattam, nagyon kedvesek.

Július 4.

Tegnap délután történt. Éppen P. puskájával golfoztam, mikor látom, hogy egy szürke kerülget... Olyat vágtam a labdába, hogy öröm volt nézni. Bsküszöm, hogy orrba vágta volna, ha el nem pucol. Utána esett az eső.

Július 18.

Lassan be is fejezem a munkát. A neheze már megvan. Mikor először fogtam hozzá, azt hittem, sohase lesz meg. Farkast már egy hete nem láttam. Úgy látszik, más vidékre költöztek.

Augusztus 1.

Megjött a Főigazgatóság válasza. Azt írják, hogy kivizsgálják az ügyet, és a vidéken valóban sok a farkas. Kérdik, hogy vagyunk.

Én befejeztem a munkát. Indulok vissza. P. puskáját magammal viszem.

PÁL RITA

ÜVÖLTS NYUGODTAN...

No jó, miszlikbe, rongyba, cafatokba az egész mindenség! Azért vegyél friss kenyeret. És vegyél hozzá szalonnát, vagy virslit, meg tejet kakaónak és... és mi az úristent is?

Menj haza!

Itthon vagyok.

Dolgozz!

Nem megy.

Órült vagy. Mióta eszmélsz, folyton ezen siránkozol, minden idő kevés, a szívromhamok utáni napokon is legalább kötelező irodalmat olvastál...

Most Van Gogh-t olvasom, a leveleit, a szörnyű életét, ezt is araszolva... semmi se számít...

A munkád...

Na, ez külön szám.

Jó. Külön szám. Viseld el.

A percek, ahogy vonszolják magukat... fél napnak tűnt az idő és még öt perc, öt perc se múlt el... kilencen vagyunk a hodályban, valamikor istálló volt, átala-

kították, pár íróasztal, két szűk ablak a magasban, ahogy elhomályosodik, vagy világosodik, sejteni az eget, kilencen vagyunk, zaj, zaj, könyvek, villámgyorsan és pontosan, számlázok, villámgyorsan és pontosan, egyre reménytelenebb, az időn nem tudok kifogni, akár mennyt dolgozom és minél gyorsabban, annál reménytelenebb, ráérősen borul fölem az idő, levegőtlen bura, szédülök, bírni kell, hiábavaló minden, amit kilencen csinálunk, nem azért, mert örömtelen, de értelme sincs és haszna se, hányan csinálják ezt szanaszét és hányan szenvednek tőle? Itt nálunk csak én, egyedül, kiáltozni tudnék és már csak sóhajtok, de hiszen vége lesz, pár hónap múlva vége lesz, bírd, bírd hát, elszigetelten ülsz a fecsegők közt, fontoskodnak és szeretnéd őket szembeköpní, térjetek észhez, térjetek észhez, rohannék a hodályból, ülök a hodályban, éles pengéként szorul a torkomra Cini hangja, Cini az egyetlen nő rajtam kívül, neki még hiábavaló munkája is alig akad, elégedetten ül az asztalánál, édeskésen teregeti szét az ügyeit, képzeljétek a Peti tegnap megint beszívott, hajnalban támolygott haza, ez az állat, rohadna el, ha nem őrizném, már régen elrohadt volna, de bizony isten, a sorsára hagyom, meglátjátok, de nem hagyja a sorsára, ma este megint vele megy, kíséri, vigyáz rá, érdemes vigyázni a Petire, nagy pénzt keres, a legjobb bárban veri a dobot, Cini rendszerint elkíséri, ilyenkor becsíp, jaj, de másnapos vagyok, szójatok ha jön a főnök, addig beverem a szundit és nahát, ha láttátok volna tegnap azt a külföldi ürgét, a nőnek marhajó volt a ruhája... Lepergett rólam a Cini hangja, éveken át lepergett, most alig viselem el, önmagamat is alig, és itt van Cini és a férfiak, mind a heten, az ócska kis nőügyeikkel, ahogy falaznak egymásnak, és ezt is végig kell hallgatni. Nem törődtem velük, most gyűlölöm őket, a kezük tévován vonalazgat, fél óráig lapozgat a telefonkönyvben egy számért, lassan, megfontoltan, elégedetten édegelnek, meddig még, tíz évig, húszig, harmincig, a nyugdíjig... Hogy bírtam ki évekig? Megfoghatatlan. Most már ez a pár hónap is végtelen, hetek óta nem váltok szót senkivel, csak éppen köszönök, ellenségesen néznek, csendes vagyok, hallgatok, de akármilyen gyorsan könyvelek, számlázok, csak a perceket hajtom odébb, az órák lomhán, mozdulatlanul védik a maguk örökkévalóságát, hát nem, ezt nem, tovább nem megy, zizeg a fülem körül a levegő, az istállóablaknál verdes a szívem, valamit teszek, talán a következő pillanatban, kiabálok és... és?

Bírd! Bírd még. Csak egy órát. Egy napot, egy hetet. Bírd még. És gondolj valami szépre.

Szépre! A szerelemre.

Gondolj rá!

Gondolok. Látom is.

Érezd!

Érzem. Beszélgetünk. A szeme. Fáradt a szeme. Agyondolgozod magad, kicsit kíméld a szemedet. Jó, tud azért ragyogni, hát csillanjon, nevelsen, a szád is változó szerelmem, komoly, aztán csupa-csupa mosoly, miért pont rád figyeltem, éppen rád, nem is kérdés, fontos vagy nekem. Fontos.

Na látod!

Na látom.

Hajóhinta, hullámvasút, satöbbi az élet. Szokd meg.

Hullámvasút, persze. Érzem. A hányinger.

Elmúlik a hányinger is.

Elmúlik. Kihordom. Kilenc hónapig, mint a magzatot, vagy kilenc évig. Elmúlik?

Gondolj csak megint a szerelmedre, gondolj rá...

Nem. Zére gondolok. Ünnepeünk. Kinek a születésnapja? Talán az enyém. Poharakat kapok, a vermutban jégkockák, a tetején citrom, keveset iszom, ülök, ücsörgök, megnémulok és megriadok magamtól. Az akarat alig fékezi a mozdulatot. Elmosolyodok. Mit nevelsz? kérdezi Zé. Abszurd ötletem van, pedig nem is vagyok részeg, ugye nem? Nem, nem vagyok részeg. Abszurd ötlet — folytatam —, tudod, mit szeretnék most a legjobban? Kinyitni az ablakot és az ajándékpoharaidat szépen egymás után kivágni, neki a kőkerítésnek, csörömpölve hullna tízmillió darabra a vékony üveg. Miért haragszol a poharaimra? Nem tetszenek? csodálkozik Zé. Tetszenek. Gyönyörű poharak. De a fejedet nem törhetem darabokra. A fejemet? Igen. A fejedet. Valami van benned, amitől iszonyodom. Régóta. Hányingert érzek, szabadulni szeretnék tőled és nem tudom megfogni a miértet.

Úl velem szemben, derűsen nevet, becsíptél, hallod-e, mégis csak becsíptél. Sohase akarsz tőlem szabadulni.

A csillár foltokat szór az arcára, olyan érzésem van a karcsú vermutos poharak mellett, mintha trágyadomb rohadna mellettem, alatta harminc hullával.

Jól érezted, egészen jól érezted, de gondolj másra, talán megint...

... a szerelemre?

Talán...

Örültem neki. Nézttem a szemét és barátkoztam az arcával.

Nem sokáig örültél.

Nem.

Foglalkozz hát a dolgaiddal.

A dolgaimmal... mivel is? Na jó, valami, akármi...

Kopognak. A postás. Vastag borítékot kapok, emelkedik a gyomrom, talán nem is látom a sorokat, melléklet öt darab, pályázatát nem tudjuk elfogadni... elfogadni, elfogadni... melléklet öt darab...

Heverek. Most aztán tényleg, mint egy kő. Ha legalább sírni tudnék, de nem, egy fintor se rándul az arcomon, hónapok óta merev, nem él, egyetlen izom, sejt se reagál, cserbenhagy a bőröm is, sírj már, tépd szét a papírjaidat, tépd szét a papírjaidat, borulj ki, csinálj valamit, akármit...

Nem. Kódarab. Fut a pulzusom. Jó. Legalább valami él. Valami fut. Fusson.

Örizz azért a szívedet, hallod-e? Ne hagyj futni. Emlékezz; éjjel két óra volt, száználcvan vert percenként, időnként leállt, a vénádban a tű, vártál, égő szemmel és rettegéssel vártál, az orvosod riadtsága, a testeden pillanat alatt szétömlő jeges veríték, a lesikló pillád, a vénádban a tű és egyre fojtogatóbb süllyedés... emlékezz, hallod, emlékezz!!! Amikor magadhoz tértél, a gondolatát is kerülted, most ettől se rettegsz, rettegi valamitől, félj, legalább a pulzusodtól és gondolj másra, gondolj másra, nincs semmi? Ezernyi dolognak örültél, örülj, emlékezz, ezer közül egyre, legalább egyre...

„A vers bemutatására készülök tanár, amikor magában olvassa a művet, szinte belső hallásával fogja fel a költemény minden színet és...” Satöbbi. Felesleges most a módszertan, igazán felesleges, Zé, hallod-e, Zé? A *Kenyérlésők*. Zé szeme csillan, nagyon szépen olvasd el a gyerekeidnek, tudsz majd róla úgy beszélni, hogy megszeressék? Gyere, próbáljuk ki. Nem megy, nem megy ez így Zé, pont a *Kenyérlésők*, ebből lehetetlen készülni, bennem van, a dallama... és a szél... és a meleg, a hideg, izgalom, remegés, pedig nem is osztályozzák a tanításomat, levelezőket nem osztályoznak, tanár néni, ugye jövő héten megint hozzánk jön, ismerem már minden arcot, és ahogy sorakoznak az ajtó előtt legszívesebben hangosan nevetnek; szevasztok srácok, hosszú volt ám az egy hét, mit csináljak, hetente csak egy délelőttöm jut rátok, és megint nevetni szeretnék, ez az Ili még mindig nem nőtt meg, olyan mint egy hatéves és már ötödikes, eltűnik a padban, csak a felemelt ujjai jeleznek, mindig jeleznek, kisokos, nevetnék, nevetnék, mindenben nevetnék, komolyan hallgatom végig a jelentést, aztán már szabad mosolyogni, hogyne, jó óránk lesz, Jóska szemüvegén a napfény, a gerincemen végigfutó áramütés, a hangom, mintha idegen lenne, de csak nekem az, az idegen hang olvas, fázik, a kenyérre tapad és énekel, zavartan figyelem, jaj, el ne vétse, és a fejem is el ne vétse, a szívem is el ne vétse, áramkörben úszok, tudom, áramkör, és a kapcsolótábla fényes kis pontjai, zöld, szürke, fekete, égszínképek pontok, kigyulladnak, visszajeleznek a sokszínű fények, vékony, kántáló hangok a szélben, énekelnek a télben, minek örülök így, másnap is, minek örülök így, minek, annak, hogy „kitűnő volt” mondták, ennek? Nem felejttem el az arcukat, némelyiknek a ruhája színére is emlékszem és a nyugtalan vibrálás is megmaradt bennem, de a hangom azóta is hontalan, keresi a helyét és ha megremeg, az már csak a félelem, hogy nincs köztük helye...

Reménytelen. Mindig ide jutsz? Intézd józanul a dolgodat és ne legyél olyan lelkes. Belepusztulsz, hallod-e? Így belepusztulsz.

A dolgaimat, persze, hogyne, nagyon józanul intézem én a dolgaimat.

Felírtam a címét, majd értesítem, azért érdeklődjön hetenként, hamarosan eldől, előnyben részesítjük, megérdemli, a papírjai nagyon jók...

A papírjai nagyon jók, nagyon jók, nagyon jók...

Mire is jók?

Ne légy drasztikus!

Miért lennének? A papírjaim nagyon jók.

Érdeklődés, egy hét, két hét, három hónap, egy hónap, két hónap, még egy hónap...

Nem sikerül, sajnos, szívesen kineveznénk, de mégis csak utazgatna, a másik három pályázó ott lakik, magától az útiköltség visszatérítést is megtagadhatnák, tudja, az új mechanizmus, nem, hová gondol? Hogy így is vállalná? Nem kapna olyan nagy fizetést, hogy abból pár száz forintot buszra költsön, meg aztán...

Meg aztán, meg aztán...

Nézz, az a helyzet, az egyik pályázó Iksz felesége. régen megígértük neki. És ott van az igazgató húga... Valamelyiket így is megsértjük, azért időnként érdeklődjön, talán segíthetünk, megérdemelne.

Megérdemelné, megérdemelné...

Mókuska is megérdemli. Haha, Mókuska is megérdemli!

Min csodálkozol így és miért nevezsz úgy, mintha bediliztél volna? A Mókuska az Mókuska. Na!

Persze, persze. A Mókuska is megérdemli. Így; kijelentő, és nem feltételes módban.

Irigy vagy!

Irigy vagyok, dühös vagyok, irigy vagyok...

Mókuska a vállig érő mézszínű hajával, bájosan és unottan nézeget a világba, panaszkodik, először nem is akartam elfogadni, a belvárosban ígérték, ez mégis csak külterület, mindegy, rábeszéltek, jövő szeptemberben, de lehet hogy már januárban ügyis behelyeznek... addig is a helyi járáttal megoldom valahogy, huszonöt perc az út... ő te némbér, te dög, a mézszínű hajadat jó lenne kitépni, alattomosan figyelsz, gúny és diadal párolog belőled: „na te híres évfolyamelső, te csupajeles észkombájn, ehhez mit szólsz? Be vagy gazolva, mi? Utaztál te órákat is naponta, de csak utaznál, mert nem kellesz, látod, nem kellesz! Nyugi, nyugi, nem strapa kell a kinevezéshez, egy-két befolyásos jóismerős többet ér.”

Többet ér, többet ér, Mókuskának többet ér...

Ül, ül, üldögél, kicsit megizzad, kicsit dagog, néha átcsúszik, néha még egy közepes is becsúszik, aztán halaszt, megint halaszt, egy úvé, még egy úvé, három nekiveselkedéssel még a szigorlatokon is áttornázik, na és?

Közömbösen szórja táskájába a vadonatúj kinevezést, nem is erőlteti a közönyt, mi a fenének örülni, az egészből az a jó, hogy heti huszonkét órát kell tanítani és sok a szabadság, mi másnak kellene örülni?

Nézzé kedves kartársnő, nem értem miért háborodik fel, mi soha senkinek nem nézzük meg az indexét, csak azért, hogy megtudjuk, hányasra vizsgázott. Úgyis a gyakorlat dönti el, kiből milyen tanár lesz, nem gondolja?

Úgyis a gyakorlat dönti el.

Mókuska mézszínű haja ijedten röpköd, előttünk ketten felelnek, a tanár nem figyel, Mókuska felém csúsztat egy papírt: „mikor is írta Jókai a Különös házasságot? És hogy kell pontosan mondani a Sakespearet?”

Engedelmesen írom a választ, szerencsétlen idióta — gondolom — úgyis kivágnak, kár erőlködni, akkor lesz diplomád, mikor nekem helikopterem.

Mókuska közömbösen szórja táskájába a kinevezését, rúzszt keres, kiigazítja a száját, „na szia, itt a buszom, majd csak sikerül neked is valami.”

Mi az, üvöltöni akarsz? Üvölts nyugodtan. Üvölthetsz. Nemigen törődik veled senki.

Persze, persze, majd csak sikerül neked is valami.

A szerelmem. Magamban hívtam így. Csak magamban. Kivéve egyetlen délutánt, egy fél délutánt, egy órát.

A kisház mellett feküdtem a szigeten, a délutánra gondoltam, a mutatót lestem a csuklómon. Másfél órával korábban kiveztem a partra, a csónak oldalához szabályosan csapódó hullámok kergették a percek, a kiserdőnél leültem, tudtam, a vonat nem jöhet előbb, a vonatok pontosan járnak, végre, végre, nem is igaz, futottunk végig a parton, lihegve beszélünk, egész úton beszélünk, csak a hangjára emlékszem, egy pillanatig se volt elég a hangja, és az arca... miattam van itt ez az arc, utánam jött, ha akarom elérem, ha akarja elér, növények, fák, az út, a ház, egyetlen szoba, nevetett, nézte a szobámat, ráismert, elmeséltem, a falon képek, Hemingway, újságkivágások rajzszöggel a fehér falon, Hemingway ezer arca, Csontváry, színes és fekete-fehér képek, Van Gogh, hogy végezték, mind a hárman hogyan, mi lenne, ha józanul megkérdéznék, miért pont őket választottam magam köré, de semmit se kérdez józanul.

Van egy fél délutánunk az esti vonatig, mit lehet kezdeni egy fél délutánal, istenem, mit lehet vele kezdeni? Mióta beszélgetek már veled és még semmit se mondtam, semmit se tudok róla, ami elég lenne, talán egyszer lesz egy egész napunk, két egész napunk, egy hetünk, az idővel birkózol te is, a sziget fogna, tartana, ugye, lesz egy egész napunk is? kérdezted.

Már felelni se tudok, mert a fél délután utolsó órája percekre zsugorodott, nem tudok felelni... a szád, hogy lehet ilyen a szád? A szemedet is csókolnám, az arcodat, mondanék megbűvó szavakat, a szád csodája! Nem igaz! Soha senki szája nem lehet már jó, soha senki szája nem lehet már jó, meddig mondogattam ezt magamnak, amíg végül elhittem és most hol a hitem? A rossz hitem elűzted. hogyan legyek hálás a szádnak? A szemed végigsimítja a képeimet, örült és meggyötört emberek csodatetteit, ne búcsúzz a képeimtől, ne búcsúzz, a part túl közel van, és az emberek, amikor jöttünk senki, egy lelket se láttunk, mindegy, csókolsz az úton, mondd, ismernek ezek téged? kérdezted, olyan mindegy, nem látok, nem ismerem senkit,

futunk a parton, félóránk van a vonatig, ott az állomás, tovább nem kísérlek, elindulsz, én is, vissza a szigetre, holnap látlak, látlak, látlak, a szádra gondolok és arra, hogy indulhatna már a vonatod, ne legyél ennyire a közelemben. Utánam nézel, integetsz, mind a ketten nevetünk, hangtalanul, boldogan integetünk...

Ülünk Zével a fotelokban, a kényelmes szobánkban...

Nem ülsz sehol. Nincs Zé. Ezer éve nincs. A sziget. Hiszen most voltál a szigeten...

De visszajöttem. Zé is itt van, töredeznék belőle a szavak, hallgatok, mit tehetnék, sorjáznám a vádakat, csitítom magam: te csak ne szólj, ne mozdulj, őrizd magad, legalább így, némasággal.

Oldódást vár, uramisten, miféle oldódást, egyszerű lenne, hozzábújnék, „szeretlek” és megnyugodna, talán még én is, mit is akarhatnék mást, és mit is akarhatna ő, mi mást?

Nem.

Hogy tehetném? A trágyadomb alatt a hullák, harminc, vagy harmincezer, és undorító a fehér kukac... hány évesek a hullák, a kukacok szaporák, egyebet se látok, hát nem, nem, nem!!!

Rá se nézek Zére. Csak érzem az arcát. És a karomban feszülő mozdulatot, ahogy feléje nyúlna... buta kéz, ideg, mozdulat... megszokta, hiába, megszokta, feléje nyúlt, csak feléje...

Idegének lettünk, hozzáférhetetlenek, palló sincs, amin elindulnánk, csak szalmaszálak, de a szalmaszálak és kukacok minduntalan összekeverednek, menj már, menj Zé, lassan reggel lesz.

Telefonálj — kér — tudod, hogy jövök.

Ismerem én magam Zé. Sohase telefonálok.

De ezt se mondom.

Világosodik az ablak.

A csuklómra nézek. Mosolygok.

Ne villanjón a szemed Zé! Csak azt néztem... öt órája ülök melletted hangtalanul. Öt órája. Reménytelen, ugye?

Felém hajlik, az arcomat keresi, a számát, hol van az én szám, hol van tőled a szám?

Becsapódik a kapu.

Gyere vissza Zé!!!

Ne gyere vissza.

Hagyd! Hagyd abba!

A sziget!

Van egy szigeted és integettéll. Most integettéll. Elmentek a szigetre, egy egész napra...

Nem!

Egy szóval, mozdulattal se bántott, jó hozzád, mióta ismered, csak jó.

Jó. Az is marad. Másnap várt és én talán még jobban vártam. Elfelejtettem az arcát, mindennap úgy néztem rá, mintha tízezer éve ismerném és tízezer éve folyton elfelejteném-felismerném.

Dé nem ismertem fel.

Fáradt volt a szeme és nem sajnáltam. A száját se akartam. A homlokát néztem konokul, miféle hazugságok vannak a homlokod mögött? Mit rejtegetsz, amitől irtóznom kellene, vagy mit fogsz majd tenni, amitől egyszer irtózom?

És mi van a homlokod mögött???

Mi?

Szeresd! Még elérheted. Szólhatsz neki.

Sohase szólok.

Belepusztulsz, hallod-e, így belepusztulsz...

Belepusztulsz, hallod-e, így belepusztulsz, a dolgaimat, persze, józanul intézem én a dolgaimat, jaj, el ne vétse, és a fejem is el ne vétse, a szívem is el ne vétse, és a kapcsolótábla fényes pontjai, zöld, szürke, fekete, kék pontok, kigyulladnak, a hangom keresi a helyét, az istállóablaknál verdes a szívem, szerelmem, fáradt a szemed, nevéssen, miért pont te vagy fontos, mindegy, fontos vagy nekem, fontos, az emberek köszöngetnek, ismernek ezek téged, senkit se ismerek, a szád csodája, förtelem, a kényelmes szobánkban... nincs Zé, integettéll, most integettéll, szeretném a karcsú poharakat egymás után kívágni, neki a kőkerítésnek, mintha trágyadomb rohadna mellettem, alatta harminc hullával, jól érezted, egészen jól, miattam van itt ez az arc, ha akarom elér, ha akarja elér, a ház, egyetlen szoba, Hemingway, újságkivágások, na szia, itt a buszom, majd csak sikerül neked is valami és hogyan kell pontosan kimondani, hamarosan eldől, a papírjai nagyon jók, érdeklődjön időnként, ott

van az igazgató húga, ne légy drasztikus, miért lennék, ez az Ili még mindig nem nőtt meg, kisokos, melléklet öt darab, kódarab, fut a pulzusom, legalább valami fut, őrizd azért a szívedet, száználcvan vert percenként, időnként leállt, a vénádban a tű, rettegj valamitől, és gondolj másra, ezer dolognak örültél, túl lelkes vagy, maga megérdemelné, min csodálkozol, a Mókuska, az Mókuska, az egészben az a jó, hogy heti huszonkét órát kell tanítani, a gerincemen végigfutó áramütés, vékony, kántáló hangok a szélben, énekelnek a télben, hová gondol, azért érdeklődjön, a méz-színű hajával, bájosan, na te híres, ehhez mit szólnsz, be vagy gazolva, mi? Nyugi, nyugi, nem strapa kell a kinevezéshez, a csónak, a vonatok pontosan járnak, egész úton beszélünk, mióta beszélgetek már veled és semmit se mondtam, ami elég lenne, a szád csodája, a rossz hitem elűzted, hány évesek a hullák, a kukacok szaporák, ismerem én magam Zé, félóránk van a vonatig, elindulsz, én is, vissza a szigetre, holnap látlak, látlak, látlak, úgys a gyakorlat dönti el, mi soha senkinek se nézzük meg a bizonyítványát csak azért, utaznál te órákat is, na jó, miszlikbe, rongyba, cafatokba, vegyél friss kenyeret, meg tejet kakaónak és nyugodtan, nemigen törődik vele senki.

APOSTOL ANDRÁS

A HIERONYMUS EXPRESSZ

Szereplők:

Váltóór

Fiaatalember

Éjszaka van. A színen keresztben vasúti sín húzódik: hatalmas váltón ágazik kétfelé. Távolban nagyvárosi fények, időnként autóbcrregés, vonatzakolatás, tánczenejoszlány, harangszó, léglökéses repülőgépek zaja hallatszik. Belopakodik a Fiaatalember és óvatosan átállítja a váltót. Indul kifelé, amikor hátulról ráveti magát a Váltóór. Dulakodás. Végül a Váltóór legyúri és valamiféle szíjjal guzsbaköti. Visszaállítja a váltót, utána a Fiaatalembert a váltóhoz támasztja és leül vele szemben. Mindez teljes csendben történik, csak a már említett hangok festik alá a jelenetet.

VÁLTÓÓR: Megvárom, amíg elmegy az expressz, aztán a vállamra veszek és beviszlek az őrházba. Kétszáz lépésre van. És hívom a rendőrséget. *(Fiaatalember nem felel, elkezdedten lehajítja a fejét.)* Lehet, hogy ki-vegeznek, de lehet, hogy megúszod néhány évvel. Mindegy. Hány éves vagy? Lehetsz vagy harminc. Tudod, hogy az expressz belefutott volna a kőbányába, a szakadékba? Senki sem maradt volna életben. A Hieronymus expresszt akartad te kisiklatni? Soha egyetlen másodpercet sem késett. Olyan pontos, mint a halál. Ejnye, fiam, nagyon hebehurgya kísérlés volt ez. Hiszen tudhatod, hogy milyen éberem őrzik ezt a váltót. Ez az utolsó váltó, amit még nem automatizáltak. Látod, milyen szeren-

cse. Mert a gépnek nincs szeme, meg nincs keze. Odabenn a kapcsolóteremben ki vette volna észre, hogy egy váltó hibásan áll. Persze aki tökéletes munkát akar végezni, az arra is gondol, hogy az automata váltó jelzőberendezését is elintézte. Ugye, fiam? No most felsültél. Sokba kerül neked ez a tréfa. Nem akarsz megszólalni? Így is jó. Odabent a rendőrségen majd kiverik belőled, miért csináltad, kik voltak a társaidd. Mert cinkosok nélkül nem megy az ilyesmi. Tudod, hány százan pusztultak volna el az expresszen? Fialatok, öregek, asszonyok, gyerekek, szerelmesek, terhes anyák, életerős férfiak, művészek, mérnökök. A halál válogatás nélkül mindent elvitte volna. Olyan mély az a szakadék a kőbányában, hogy jobb nem belegondolni. Ezért szüntetik meg ezt a váltót is. Felszedik a síneket. Csakhát a háború óta annyi más dolguk volt az embereknek, nekem meg jól jött ez az állás. Szép csendesen éledélek itt a fővárostól néhány kilométerre. Minden évben levágok egy kis mangalicát, megvan belőle a zsírozó, meg a kolbász. Kirtart az újig. Keveset eszünk. Ketten éledéglünk az asszonnal. A fiunk ottmaradt még a Don-kanyarban. De nagyon szép kis kertet csináltunk. Az asszony bolondja a virágoknak. Majd meglátod reggel. Egész nyáron, még késő ősszel is, csupa virág a szobánk. Szeretjük mi a szépet. De hát a fiú sírjára nem tudunk tenni soha egy szálát sem. Ki